

[Indenrigs- og boligministeren.]

til unionen, skal yde kredit for den første femtedel af kvoten; derefter vil det modtage guld for halvdelen og skal yde kredit for den anden halvdel.

For at sikre, at disse regler kan fungere, har man fra amerikansk side stillet \$ 350 mill. til rådighed som kapital for betalingsunionen. Yderligere bestemtes det, at visse af medlemslandene, for hvis vedkommende det kunne forudses, at der ville opstå et underskud eller et overskud i unionens første år, skulle henholdsvis nyde eller yde en kredit i forhold til unionen af en under hensyn til det pågældende lands individuelle forhold fastsat størrelse, førend de fornævnte regler om kvoterne blev bragt i anvendelse. Når et lands kvote er ved at være fuldt udnyttet, enten i kredit eller i debet, skal landets forhold til unionen tages op til overvejelse. Det var bl. a. i henhold til denne regel, at betalingsunionens ledelse og derpå OEEC for nogle måneder siden behandlede spørgsmålet om Den tyske Forbundsrepublikks betalingsforhold. Hvis Danmarks gæld til unionen vokser på foruroligende måde, må vi være forberedt på, at også vort lands økonomiske anliggender kommer frem til almindelig drøftelse.

Samtidig med at man ved oprettelsen af betalingsunionen fastsatte de nævnte kreditkvoter, bortfaldt principielt de kortfristede kreditmuligheder, som man hidtil havde haft i form af svinkreditterne i henhold til de bilaterale betalingsaftaler, og det var for ikke at belaste den nye betalingsordning nødvendigt at træffe en ordning vedrørende afviklingen af de mellemværender, der bestod i kraft af disse bilaterale forhold pr. 30. juni 1950, da den nye ordning trådte i kraft.

I fortsættelse heraf har jeg derfor den ære at redegøre for forslag til lov om konsolidering af visse betalingsmellemværender med udlandet, det andet punkt under denne del af det høje tings forhandling, således som det nævnte lovforslag er vedtaget ved tredje behandling i folketinget. Lovforslaget knytter sig til den sag, som jeg nys har redegjort for, og den konsolidering, der her er tale om, gennemføres i forbindelse med betalingsunionens oprettelse og i henhold til regler indeholdt i overenskomsten.

Det drejer sig altså om en konsolidering af de gamle betalingsmellemværender, de mellemværender, vi har med udlandet fra tiden før 1. juli 1950. Jeg vil gerne understrege, at der ikke er tale om nogen ny gældsstiftelse. De gældsposter, som det her

foreslås at staten skal overtage, er stiftet over flere år. Det er gæld, opstået på grund af uligevægten i betalingsforholdet mellem Danmark og udlandet i tiden op til 1. juli 1950, den dag, da overenskomsten om den nye betalingsunion trådte i kraft. Gælden er hidtil fremtrådt som nationalbankens valutagæld til vedkommende udenlandske centralbanker; det var en flydende gæld, der øgedes og mindskedes i overensstemmelse med handels- og betalingsforholdenes udvikling på samme måde som de tilgodehavender, Danmark oparbejdede overfor visse andre lande.

Det må anses for naturligt, at staten i overensstemmelse med nationalbankens ønske overtager de mellemværender, som konsolideres over en årrække i forbindelse med betalingsunionens oprettelse. Ved konsolideringen ændrer disse mellemværender jo karakter, idet de fra at være flydende gæld bringes ind i noget fastere former. Der bestemmes f. eks. visse afdragsperioder og rentebetingelser, og gælden får i det hele taget mere karakter af egentlige udenlandske lån, som det i almindelighed må ligge udenfor nationalbankens opgaver at optage eller yde.

Derfor foreslås det i det fremsatte lovforslag, at finansministeren bemyndiges til på statskassens vegne at indgå konsolideringsaftaler. De rente- og afdragsbetingelser, der fastsættes i aftalerne, skal efter forslaget godkendes af begge rigsdagens finansudvalg.

Jeg skal ikke her komme nærmere ind på enkeltheder i de foreløbige aftaler, som er truffet med forbehold af rigsdagens godkendelse, men indskrænke mig til at nævne nogle hovedpunkter.

Det er tanken, at staten overtager de saldi, der afvikles over mere end to år, medens de øvrige saldi forbliver mellemværender mellem nationalbanken og vedkommende udenlandske centralbanker, altså optræder på kontoen nationalbankens valutagæld. Statens overtagelse skulle herefter komme til at omfatte gældsposter, som den 30. juni 1950 androg ialt 564 mill. kr., samt et tilgodehavende i Norge på 47 mill. kr. Da nationalbanken siden betalingsunionens ikrafttræden og indtil dato har betalt afdrag i overensstemmelse med de foreløbige konsolideringsaftaler, er disse saldi allerede reduceret noget, og i dag andrager gælden ialt 536 mill. kr. og tilgodehavendet 43 mill. kr. Det drejer sig altså om en nettogæld, som staten overtager i kraft af denne lov, på godt 490 mill. kr.

Det største enkelte mellemværende er